

Dr. Mészáros Kálmán

Baptista álláspont a keresztség, illetve bemerítés tekintetében

A keresztség formájának tekintetében elég nagy az úr a bemerítők (baptisták) és a vízzel leöntők között, de szinte áthidalhatatlanul kiszélesedik a szakadék akkor, amikor arról van szó, hogy kiket keresztelhetünk meg a Biblia szerint: felnőtteket vagy csecsemőket? A baptista felfogás az, hogy a Biblia szerint csakis a megtért felnőtteket szabad alámeríteni (megkeresztelni).

Mi azt mondjuk, és velünk együtt mondja sok elfogulatlan nem baptista ma élő nagy teológus is, hogy az Újszövetségben nincs egyetlen hely, amely kétséget kizáróan bizonyítaná, hogy az apostolok csecsemőket kereszteltek volna. Nem található a Szentírásban olyan félreérthetetlen parancs sem, hogy a csecsemőket – nehogy elkárhozzanak – meg kell keresztelni. Nagyon gyenge és nyakatekert érvelés az, amely azt mondja: soha az Úr Jézus nem mondott olyat, hogy a kisgyermeket nem kell megkeresztelni (például Benkő István: *A gyermekkeresztség*, 8. o., vagy idős Harmati Béla: *Kereszteljünk-e gyerekeket?* Kézirat, 6. o.). A mi egyszerű és természetes észjárással egyező kérdésünk az: Mondta-e az Úr Jézus, hogy a kisgyermeket meg kell keresztelni? – Mert ha mondta, akkor mi is megtesszük habozás nélkül azonnal. Vagy elkezdjük-e kutatni azt, hogy mi mindent nem mondott az Úr Jézus? Az előbbi kijelentés mellett van a gyermekkeresztelőknek egy méltányosnak nem mondható, s a tudományosságtól is elég távol eső követelésük. Hivatkoznak arra, hogy az Újszövetség közzé szerint az apostolok néhány esetben a megtért családfejek egész háznépét megkeresztelték, s azt kívánják tőlünk, baptistáktól, hogy bizonyítsuk be, hogy azokban a családokban nem volt kisgyermek. Mi sohasem állítottuk, hogy az említett helyeken voltak kisgyermek. Ezt azonban bizonyítsák ők! Milyen méltányosság az, amely állít valamit, és az ellenféltől azt kívánja, hogy bizonyítsa az állítást? A „háznép” kérdésére különben később még rátérünk.

A baptista tanítás helyességére mutat az a figyelemreméltó tény, hogy gyakorlatunk bibliai voltának igazolására nem kell kitalálnunk semmi olyan elméletet, gyakorlatot vagy érvet, aminek nyoma nincs a Bibliában: például a keresztségülői intézmény; a tanítás, hogy a gyermeket szükség esetén nem hívő és nem megkeresztelt egyén is megkeresztelheti (például bába – Harmati), hogy az ösatyák már gyakorolták a gyermekkeresztséget, hogy Tertullianus már a harmadik században tiltakozott a gyermekkeresztség ellen stb. Nem kell erőltetett magyarázatot adni a bibliai eseményeknek és leírásoknak, nem kell logi-

kai és filozófiai érvekkel, és eszközökkel addig csúrni-csavarni a Biblia szavait és a történeteket, amíg úgyahogy tetszetősé válik a gyermekkereszteszter tartása (például Harmati).

Ennek a kérdésnek részletesebb tárgyalását is szükségesnek tartjuk, s azt bibliai tényekkel, helyekkel is igazoljuk, hogy miért vetjük el a gyermekkeresztséget.

A bibliai alámerítési történetek azt mutatják, hogy bizonyíthatóan csak felnőttek vettek részt az alámerítésben, hogy gyermekeket is alámerítettek volna, az csupán csak feltevés, de nem bizonyítható.

„*És megkeresztelkedének vala ő álfala a Jordán vízében vallást tévén a ő bűneikről.*” (Mt 3,6)

A gyermekek nem tehetnek vallást a bűneikről. Ha megtették, akkor már felnőtt, értelmes bűnösök voltak.

„*Aki hiszen és megkeresztelkedik*” (Mk 16,16)

„*És megkeresztelkedének mindnyájan ő általa a Jordán vízében, bűneikről vallást tévén.*” (Mk 1,5)

„*Monda azért a sokaságnak, amely kiméne hozzá, hogy általa megkeresztelkedjenek.*” (Lk 3,7)

„*Térjete meg és keresztelkedjete meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében...*” (ApCsel 2,38)

A megtérésnek tehát meg kell előznie az alámerítést. Nem hiszem, hogy kisgyermeknek mondta ezt az apostol.

„*Akik azért örömet vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének...*” (ApCsel 2,41). A kisgyermek vehették örömet Péter beszédét?

„*Megkeresztelkedének mind férfiak, mind asszonyok...*” (ApCsel 18,12) De hol maradtak a gyermekek?

„*Vajon eltilthatja-é valaki a vizet, hogy ezek meg ne keresztelkedjenek, kik vették a Szentlelket, miképpen mi is?*” (ApCsel 10,47)

„*Mikor pedig megkeresztelkedék mind háznépével egybe, kére minket, mondván...*” (ApCsel 16,15)

„*...és megkeresztelkedék ő és az övéi mindnyájan... és egész háznépével egybe örvendeze, hogy hitt az Istennek.*” (ApCsel 16,33-34)

„*Krispus pedig, a zsinagógának feje, hitt az Úrban egész háznépével egybe, a korinthusbeliek közül is sokan hallván hisznek vala és megkeresztelkednek vala.*” (ApCsel 18,8)

„*Mikor pedig ezt hallák, megkeresztelkedének az Úr Jézus nevére.*” (ApCsel 19,5)

„*Most annakokáért mit késedelmezel? Kelj fel és keresztelkedjél meg...*” (ApCsel 22,16)

Az idézett versek, amelyek bár csak szemelvények, mégis a többi keresztségről szóló bibliai versnek a lényegét képviselik, azt mutatják, hogy a bibliai alámerítések olyan cselekményekkel járnak együtt, amelyek csak értelmes felnőtt egyénektől várhatók. Egyetlen esetet sem találtunk, amely azt sejtetné, hogy kisgyermeket vittek az alámerítésre, hogy siettek a kisgyermek alámerítésével, nehogy enélkül haljon meg és elkárhozzék, továbbá még csak a nyomát sem találjuk annak a Szentírásban, hogy amit a kisgyermek nem képes megtenni, azt helyette vagy érette más (keresztstülő) megteheti.

Figyeljük meg, hogy az újszövetségi alámerítési történetekben az alámerítendő egyénektől mindig követeltek valamit az apostolok: hitet, megtérést. Isten beszédének öröm mel való elfogadását. Akik vették a Szentlelket.

Az alámerítések leírásánál találunk olyan kifejezéseket, amelyek csak felnőttekre vonatkoznak: például „*A sokaság kiméne hozzá*” – „*mind férfiak, mind asszonyok*” – „*Mit késedelmez? Kelj fel!*...” Ezek a mondások csak nem is sejtetik, hogy az apostolok kisgyermekre is gondolhattak volna.

A baptista felfogás igazolását látjuk a római katolikus magyarázatban *Süztz A. Dogmatikájában*, a II. kötet 426. lapján a gyermekkereszttség bizonyítását e szavakkal kezdi: „*A Szentírás kifejezetten nem tanítja tételünket, de burkoltan tartalmazza*”. Néhány sorral feljebb pedig megállapítja, hogy „*Luther a hagyomány nyomása alatt megtartotta a gyermekkeresztelést*.” Ezért mi csodálkozunk is Luther és Kálvin felfogásán, kiknek e tények alapján a döntésben nagyobb súllyal bírt a hagyomány, mint a Szentírás. Pedig ha a többi jól megfontolt reformtétel között ebben is merték volna vállalni az igei alapot, most utódaikat sok fölösleges okoskodástól mentették volna meg.

A katolikus teológusok annyiban helyesebben magyarázzák a Szentírást a protestáns gyermekkeresztelőknél, amennyiben kifejezett parancsot vagy tanítást nem is keresnek a gyermekkeresztelésre, hanem a már eleve burkoltan elismert tanításból következtetik főleg a hagyományok segítségével ennek a szertartásnak a szükségességét. A Harmati-féle jegyzet pedig mindenáron igei alapon akarja bizonyítani a katolikusoktól meg gondolatlanul átvett tételt.

A fenti bizonyítékok tudatában a baptistáktól csak következetesség, és nem az írás félremagyarázása, amikor a gyermekkeresztésre a Bibliában egyetlen hely sincs, akkor nem fogadjuk el azt, ami nem bizonyítható, hanem azt, ami világos, természetes és minden esetben igazolható. Meggyőződésünk, hogy az alámerítési gyakorlatunkban semmi esetre sem tértünk el az újszövetségi gyakorlattól. És ha közelebb állunk az újszövetségi gyakorlathoz, mint mások, akkor nem mi vagyunk az újítók és tévelygők, mint egyes kálvinista, illetve lutheránus lelkészek írják rólunk, még akkor is, ha itt-ott beismerik tévedéseiket.

A gyermekkeresztelők legsúlyosabb érvként néhány keresztesztelési történetet említenek, ahol „egész háznép” kereszteszteléséről van szó.

1. Kornéliusz megkeresztelkedése (ApCsel 11,14).
2. A filippi börtönőr megtérése (ApCsel 16,31–34).
3. Lídia (ApCsel 16,16) és Szt Stefanász megkeresztelése (1Kor 1,16).

Pedig ezekből még sok jóakarattal sem lehet azt kivenni, hogy ott kisgyermeket kerestetek volna. Vizsgáljuk meg az eseteket egyenként!

Kornéliusz megtérésénél nem találjuk azt feljegyezve, hogy megkeresztelkedék egész háza népével együtt. Csupán azt olvassuk, hogy Péter szólta nekik azokat az ígéket, amelyekkel megtartatik ő és egész háza népe.

A kérdés már most csak az, hogy a Péter által hirdetett ígék által a kisgyermek is megtartattak? Mert ez a történet nem mondja sehol sem, hogy mindnyájan megkeresztelkedtek. Itt az ígéről van szó, és annak megtartó erejéről, amiben mi is hiszünk, de nem a keresztség üdvözítő hatásáról, s még csak célzás sincs a gyermekkeresztésre. A filippi börtönőr megtérésének leírásában szóról szóra ez áll: „és megkeresztelkedék ő és övéi mindnyájan... Ha a görög „oikosz”-háznép szó minden esetben minden kisgyermeket, csecsemőt is jelentett – akkor a történet alapján a következő érdekes következtetésre kell jutnunk: az ApCsel 16,31 verse azt mondja: *ha hiszel az Úr Jézusban, üdvözülsz mind te, mind a te házad népe*. Ha tehát a ház ura hisz, akkor arra a hitre üdvözül az egész háznép. A 32. vers szerint „*az apostolok hirdették neki és mindazoknak az ígét, akik az ő házában valának*.” Ezek szerint Pál a nyolcnapos csecsemőnek is prédikált? A 34. vers szerint a börtönőr egész háznépével együtt örvendezett, hogy hitt az Istennek. A nyolcnapos gyermek is örül, hogy hitt az Istennek?

A 33. vers szerint megkeresztelkedék ő és övéi mindnyájan. Megkeresztelkedett (megkereszteltette-e magát a nyolcnapos, hat hónapos, vagy az egyéves kisgyermek?) Kell-e ehhez nagy bölcsesség, logika, hogy megállapítsuk, hogy ha a „háznép” az oikoszbeliek hittek, örültek, hallgatták az Isten szavát, akkor akik ezt tették, nem lehettek már párnapos vagy pár hónapos csecsemők?

Ha felteszik a gyermekkeresztelők, hogy ott kisgyermek is voltak, és azokat is megkeresztelték az apostolok, akkor vagy menjenek tovább saját vonalvezetésük szerint, és mondják azt is, hogy a kisgyermekek hittek, örültek Isten szavának, vagy pedig erre az esetre mint a gyermekkereszttség csalhatatlan bizonyítékára ne hivatkozzanak!

Lídia és Szt Stefanász megtérésénél semmi külső körülményre nem támaszkodhatunk annak bizonyítására, hogy ott voltak-e gyermekek vagy sem. De ha a Biblia általános tanításával szemben azt tanítják, hogy voltak, és kereszteltek is gyermekeket, akkor csak bizonyítsák azok, akik ezt állítják! Ez azonban csak feltevés (hipotézis). Nem akarjuk tagadni, hogy az otthonokban voltak gyermekek is. De a filippi börtönőr megtérése körülményeiből világosan látjuk, hogy amikor keresztelésről van szó, akkor a „háznép” nem jelenti a csecsemőket is, hanem a házhoz, családhoz tartozó felnőtt egyéneket, szolgálakat, s ezek közül is csak azokat, akik hittek és az Isten beszédét örömmel fogadták. Aki ellenző nélkül, elfogulatlanul olvassa a filippi börtönőr megtérésének történetét, az a baptistáknak ad igazat, mint ahogy ezt jó néhány világosan gondolkodó, mai, nem baptista nagy teológus is teszi.

A gyermekkeresztelők nagyon szeretik a keresztséget a körülmétteliséssel is egybekapcsolni, mint ezt id. Harmati B. is teszi jegyzete 4. lapján. Azt állítják, hogy a keresztség az úgynevezett kegyelmi szövetség jele és pecsétje. És mivel a zsidók a nyolcnapos gyermeket körülméttelítették, nekünk is meg kell keresztelni, mielőtt elérné a nyolcnapos kort. Az újszövetségi hely, amire hivatkoznak, a következőképpen szól: „*Akiben körül is metéltettek kéz nélkül való körülmétteliséssel, levetkezvén az érzéki bűnök testét a Krisztus körülméttelésében*” (Kol 2,11).

Nem lehet tagadni, hogy az apostol ebben a versben a keresztséget kapcsolatba hozza a körülmetéléssel, s hogy a kapcsolat felszínes, az bizonyos. Tudni kell azt, hogy Pál apostol igen súlyos harcot vívott a zsidóskodó keresztényekkel, akik azt tanították, hogy egy pogány csak úgy lehet keresztényné, ha előbb zsidó lesz, körülmetélkedik, megtartja a szombat törvényét, és óvakodik a disznóhús evésétől is (ApCsel 15,15). Az apostol észrevette a veszélyt, amely a kereszténységet egy zsidó szektává alacsonyította volna le, s minden erejével azon volt, hogy megállítsa ezt a törekvést. Meg kellett nyugtatni a Krisztusban hívó jámbor zsidókat és a megtért pogányokat is. Érezhető a megnevezett versből, hogy Pál apostol nem arra igyekszik, hogy a kereszténységet összekösse a körülmetéléssel, hanem arra, hogy megmagyarázza a nyugtalanokodó kolossébeli atyafiaknak, ne aggódjatok üdvössétek felől, mert a körülmetélés a keresztényné már nem hiányzik! Vagy ha úgy akarjátok, van nektek más, jobb körülmetéléstek. Krisztuséi lettetek, alámerítkeztetek, s ez szükségtelenné teszi az ószövetségi szertartást. De mit szólnak a gyermekkeresztelők ennek a versnek a végén írt kifejezéshez: „levetkezvén az érzéki bűnök testét a Krisztus körülmetélésében”? Krisztus körülmetélése a bűntől való megszabadítás, az érzéki „bűnök” testének levétele is a kisgyermekre vonatkozik? Vagy az eredendő bűnre? A tapasztalat azt bizonyítja, hogy aki megtért, az levette az érzéki bűnök testét, de aki csak a keresztségben részesült, és még nem tért meg, annak életében nem látszik meg a keresztség hatása. Ez a vers tehát még az eredendő bűnre sem vonatkozik. Felnőttekről van ebben a versben szó, és a vers értelme ellene szól a gyermekkeresztségnek éppúgy, mint annak, hogy a keresztség szoros kapcsolatban van a körülmetéléssel.

A gyermekkeresztelőknek szükségük volt ennek a versnek az erőszakos magyarázatára, mert ha a Szentírásban nincs egyenes parancs vagy kétségtelen bizonyíték a gyermekek megkeresztelésére, akkor az érveket onnan és úgy kell megszerezni, ahonnan és ahogy lehet. A baptisták nem fogadhatják el a gyermekkeresztséget azon a címen, hogy az a körülmetélkedés újszövetségi folytatása, mivel a körülmetélkedés túl szűk keret, mivel ez csak a férfiakra vonatkozik, pedig tudtunkkal lányokat is keresztelnek, másrészt pedig túl bő, mert annak végrehajtása a szolgákon és jövevényeken is kötelező volt. De ha már mindenáron párhuzamot kerestünk, és azt mondjuk, hogy mindkét szertartás a szövetség jele, akkor a párhuzam a következő:

A körülmetélés testi születés után testi szertartás, az alámerítés lelki születés után lelki jelentőségű szertartás. Ahogyan meg kellett születnie a zsidó gyermeknek testileg, épp úgy meg kell születnie lelkileg az embernek, hogy az alámerítés, az újabb szövetség pecsétje ráüthető legyen. A lelki újjászületésen vagy megtéréseken pedig nem a csecsemők mennek keresztül, hanem a felnőttek.

A gyermekkeresztséget a körülmetéléssel különösen *Kálvin* kapcsolta össze. De egy kálvinista dogmatikában sem találunk választ arra, hogy miért metéltette körül Pál Timóteust, akit az Írás tanítványnak nevez, s akiről a lisztrai és derbéi atyafiak jó bizonyosságot tettek. Timóteust bizonyára már azelőtt megkeresztelték, mielőtt Pál magával akarta vinni. Ha a keresztség a körülmetélés helyébe lépett (W. Heyns: Református dogmatika, 240. o. 1. 329. §.), miért kellett körülmetélni Timóteust, a keresztényt? Világos, hogy Pál a zsidókért metéltette körül Ti-

móteust, s csak azért, mert nem látott semmi belső kapcsolatot a keresztség és a körülmetélés között.

A másik érv. Az Úr Jézus mondta Mk 10,14-ben: „*Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, és ne tiltsátok el őket, mert ilyeneké az Istennek országa!*” Sőt nemcsak az igére való hivatkozást látjuk, illetve halljuk, hanem a szemrehányást is, hogy mi, baptisták kegyetlenek vagyunk a gyermekekkel szemben, amikor nem kereszteljük meg őket, mert ezzel visszatartjuk őket az Úr Jézustól (Harmati 5. o. 1.). A szemrehányásra szeretettel azt válaszoljuk, hogy mi igenis visszük gyermekeinket az Úr Jézushoz. Vagy amikor a baptista hívő naponként imában hittet az Úr Jézus kezébe ajánlja megkereszteltetlen gyermekeit, és naponta olvassa velük a szent ígét, akkor kegyetlenebb ő, mint az, aki megkereszteli ugyan gyermekeit, de már eleve az egyház által bevezetett szokásból másra, a keresztszülőre bízta hitbéli gondozását. Ami – sajnos a tapasztalat mutatja – nem áll másból, mint legjobb esetben ajándékozásból, s évenként megismétlődő találkozások, enyhén mondvá vacsorákból. S ő maga pedig káromolja az Istent sokszor keresztkomájával együtt, s gyermekeit élete rossz példájával a hitetlenségre neveli. Ezt a gyakorlat mutatja. S hála érte jó Atyánknak, megkeresztelés nélkül is ott vannak nagyjából a baptista gyermekek, szüleikkel együtt, az ige mellett. S ha követik is szüleik példáját, nem azért teszik, mert rájuk erőszakoltak valamit, hanem mert meggyőződtek annak áldásos voltáról.

Legyen szabad még a következőket megkérdezni vádlóinktól: Keresztelésre vitték-e az anyák gyermekeiket Jézushoz? Tegyük fel, hogy ezek a zsidó anyák nem tudták, hogy meg is kell keresztelni: figyelmeztette-e őket Jézus a keresztség fontosságára, s intézkedett-e, hogy azonnal menjenek és kereszteltesse meg őket?

Ha keresztelésre kell gondolnunk, mikor arról van szó, hogy „engedjétek hozzám jönni a gyermekeket”, akkor az apostoloknak is tudniuk kellett ezt, s mégis miért akadályozzák meg az anyákat, hogy Jézushoz vigyék gyermekeiket? Nem voltak az apostolok még a baptistáknál is kegyetlenebbek?

Megkeresztelte-e vagy megkereszteltette-e őket az Úr Jézus a szóban forgó bibliai történet szerint? Vagy mondhatjuk-e azt, hogy azért nem keresztelte meg a kicsinyeket, mert azok még nem keresztény szülők gyermekei voltak, holott Jézus mondja: „ilyeneké az Istennek országa”?

Nem történt-e mulasztás az Úr Jézus vagy az apostolok részéről, hogy sem itt (pedig jó alkalom lett volna) sem másutt nem jelentették ki határozottan, hogy a gyermekeket meg kell keresztelni, mert ha kereszteletlenül halnak meg, elkárhoznak? Az üdvösség dolgában mi csak ilyeneket találunk a Szentírásban, például: „*Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz. Aki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül, aki pedig nem hiszen, elkárhozik*” – s nem a keresztelésen van a hangsúly, hanem a hiten, mert a keresztség, alámerítés nem üdvösség, hanem engedelmesség kérdése, ezt is világosan mutatja Mt 3,15: „Engedj...”

Van-e ebben a történetben csak burkoltan is szó a gyermekkeresztség szükségességéről?

A kisgyermek megáldásának azt a kedves történetét úgy kell venni szó szerint, ahogy írva találjuk. Jézus ölébe vette a gyermekeket, és „*kezét rájuk vetvén megáldá őket*”. Így vesszük és így hisszük mi, baptisták. Ha Jézus megáldja gyermekeinket, mi ezt többre becsüljük, mintha egy – a Szentírásban meg nem található – szertartásnak vetjük őket alá. Krisztus áldása több

mint a keresztség, de miért nem elégszenek meg a gyermekek keresztlők az áldással, és miért keresztelik meg a gyermekeiket? Vagy talán azt akarják elhíttetni mindenáron, hogy csak a keresztségben engedhetjük Krisztushoz gyermekeinket?

Ezzel az okfejtéssel azt is lehetne mondani, hogy Krisztus példát adott a borivásra, mert Kánában borra változtatta a vizet. Sőt tovább lehetne menni a gyermekkeresztlő logika útjain, s azt mondani, Jézus példája parancs, mert máskülönben nem teremtett volna csodálatos módon bort. Ez a logika nekünk nem kell.

Egy evangélikus hitoktató attól fél, hogy a gyermekkeresztség megszüntetése veszélyeztetné annak az egyháznak a folytonosságát (Paulik J. *Az álpróféták* [Budapest: 1899] 51. o. 1.) Ugyanaz az író, ugyanazon az oldalon nemcsak az egyházat, hanem a gyermekeket is félti, mert a baptisták álokoskodásukban őket a keresztségtől megfosztják. (Harmati B. így írja jegyzete 5. oldalán: „Micsoda szűkkeblűség a gyermekkeresztség ellenzői részéről, mikor a gyermekeket mint alkalmatlanokat ki akarják zárni a szövetségből. Paulik J. írja: elzárják a gyermekek útját a mennyeknek országától. Hozzáteszi még az író: Ó milyen számadásra fognak tehát ébredni azok, a betűragó baptisták? Ezekről a kicsinyekről egy másik gyermekkeresztlő azt mondja, Jézus szerint a kicsinyek alkalmasabbak a mennyeknek országára, mint a felnőttek.” (Benkő, 25. o.) Az egyik gyermekkeresztlő teológus félti a kicsinyeket az elkárhozástól, ha keresztleetlenül halnak meg, a másik bizonyítja, hogy a kisgyermek alkalmasabbak a mennyeknek országára keresztleetlenül is, mint a felnőttek, ezért megkereszthetők. A fentiek szerint a gyermekkeresztlők maguk sem tudják, hogy is bizonyítsanak, mert rájöttek, komoly igei alapjuk nincs, okoskodnak, s a sok okoskodásban szem elől tévesztik a lényegét. Mennyivel egyszerűbb lenne az ige idevonatkozó határozott kijelentéseit tudomásul venni. Hadd kérdezzük meg a fenti igazságkeresőket: Tényleg elkárhoznak-e azok a megkeresztleetlen gyermekek, akikre az Úr azt mondja: „ilyeneké a mennyeknek országa”?

Láthatjuk tehát, hogy a gyermekkeresztlés hívei megkísérelnek minden érvet felkutatni, hogy igazolják azt, amiről a Bibliában nincsen szó, és amire nincsen parancs. De mivel legjobb védekezés a támadás, nem hagyják kihasználatlanul ez utóbbi lehetőséget sem. Támadásba mennek át, s kétségbe akarják vonni azt, amiről a Szentírás igenis határozottan és nyíltan beszél, azaz hogy az Újszövetség a megtérést az alámerítés feltételévé teszi. A megtéréssel egy fogalomnak vesszük az alámerítés szempontjából a Krisztusban való hitet, mert aki hisz, az megtér. A Szentírás így tanítja:

„Térjete meg, és keresztelkedjete meg mindnyájan a Jézus Krisztus nevében!” (ApCsel 2,38)

„Mikor pedig menének az úton, jutának egy vízhez; és mondá a komornyik: imhol a víz, mi gátol, hogy megkeresztelkedjem? Fülöp pedig monda: Ha teljes szívből hiszel, meglehet. Az pedig monda: Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia” (ApCsel 8,36–37).

„És megkeresztelkednek vala ő általa a Jordán vízében, valást tévén az ő bűneikről. Mikor pedig látta, hogy a farizeusok közül sokan mennek ő hozzá, hogy megkeresztelkedjenek, mondá nékik: Mérges kígyóknak fajzatai! ... Teremjete hát megtéréshez illő gyümölcsöket!” (Mt 3,6–8)

János tehát csak azokat keresztelte meg, akiknél a megtérés gyümölcse is látható volt. Ezekben a versekben mi nem óhajtunk változtatni, úgy vesszük őket, amint vannak, s mindenki láthatja, aki akarja, hogy a megtérésnek és alámerítésnek van köze egymáshoz, nyilvánvalóan olyképpen, hogy a megtérés megelőzi a keresztséget. Sietünk azonban megjegyezni minden ellenkező állítással szemben, hogy a baptisták nem tartják az alámerítést üdvözítő szertartásnak. Viszont aki fél, hogy a gyermek keresztség nélkül elkárhozik, úgyannya, hogy szükség esetén a halálos beteg gyermeket „laikus nők, sőt keresztleetlenek” (Masznyik Endre: *Evangélikus dogmatika* [Pozsony: 1888] 204. o.) tehát hitetlenek, pogányok, zsidók által is megkereszthetőnek mondja, azt állítja ezzel, hogy a keresztlés üdvözítő szertartás. Visszatérve az említett támadásra, meg kell említenünk, hogy vannak gyermekkeresztlők, akik azt állítják, hogy a megtérés nem lehet alapja a keresztségnak, és ezzel az állításukkal akarják elfogadtatni azt, hogy a gyermekkeresztlés helyes. Mivel azt már bajos volna bizonyítani, hogy a kisgyermek megtérhet, inkább a megtérés szükségességét tagadják. És ezt mondják: „...a gordiusi csomót a gyermekkeresztség elvetésével sem oldották meg a baptisták, mert addig nem keresztlének, míg nincs bizonyítékuk afelől, hogy újjászületett-e valaki. De épp oly kevésbé bizonyosodhatunk meg a felnőttek újjászületéséről, mint akár a gyermekéről. Senkit sem keresztlhet meg a baptista prédikátor, hogy újjászületett, mert csak arra támaszkodhat, hogy az illető újjászületettnek mondja magát. És hányan tévednek ebben? (Heyns, 254. o.) Ha nem látnánk nyomtatásban, el sem hinnénk, hogy ugyanaz a teológus, aki a fentiekben a hitvallás tételt értéktelennek minősíti, három lappal odább ezt írja: „A keresztléshez nemcsak pénz kell, hanem valami más, valami nagyobb: hitvallástétel...” Hát mégis csak kell hitvallomás, de úgy látszik, hogy ez csak akkor jó, ha ezt nem a megkeresztlendő teszi magáról, hanem valaki más, nem is a szülő, hanem a keresztszülő. Az ilyen hitvallomás után történt keresztlésnek már van gyakorlati értéke?

Volt egy Fülöp nevű evangélista, aki az ApCsel 8 szerint megkeresztlte egy szerezsen főurat. Milyen alapon, mire keresztlte meg Fülöp ezt a főurat? Elégnek találta-e Fülöp azt, hogy a komornyik újjászületettnek mondta magát? Mire keresztlte meg Pál és Szilász a filippi börtönört? Még ha nem is egyezik nézetünk Heyns hittudós rendszerével, mi nem tehetünk mást, mint amit Keresztlő János, Pál, Szilász, Fülöp és Péter, valamint a többi apostol tett: elfogadjuk a hitvallomást. Ha hisz az illető, megtartatik, és a keresztség rajta Krisztus pecsétje, ha pedig nem hisz, a keresztség szertartása semmit sem ér azon.

Hajlandók a gyermekkeresztlő egyházak még arra is, hogy elfogadják, hogy a keresztségnak üdvös hatása van a lélekre, és pedig olyan, hogy elősegíti őket a hitben, a szent életben. Akik ezt elfogadják, azoknak természetesen el kell hinnüök, hogy a keresztség mint „Isten munkája” a keresztlendő öntudatos, beleegyező részvétele nélkül is hatásos. Ezt kellett hinnie annak, aki ezt írta: „A keresztség az egész keresztény élet alapja, innét, hogy a megkeresztlte és a meg nem keresztlte emberek között óriási a különbség: amazok már győztek halálon, poklon, felöltözték a Krisztust, valóban újjászülettek, felruháztattak a Szentlélek minden ajándékával, emezek pedig a kárhozat tárgyai. Éppen ezért az egyház köteles minden

gyermeket megkeresztelni.” (Masznyik, 191. o.) Aki pedig a fenti idézetet elfogulatlanul, világos fejjel olvassa, és nyitott szemmel jár, az nagyon jól tudja, hogy a keresztségnek nincs olyan hatása, mint ezt a szóban lévő mondat állítja. Nem fedi a valóságot az sem, hogy a megkeresztelt egyén csak azért, mert tudta nélkül keresztvíz alá tartották, jobb, szentebb, mint az, aki még ilyen értelemben pogány. Ha tényleg úgy volna, hogy minden megkeresztelt egyén, hit és megtérés nélkül is győzött halálon, poklon, és felöltötték Krisztust, akkor ma másként nézne ki a keresztény világ, vagy legalább a gyermekkeresztséget valló egyházak lelki élete. Hadd idézzünk még egy újabb meglepetést a fent említett könyv egyazon lapjáról: „*De az emberre nézve a keresztség üdvösségévé mégiscsak az esetben válik, ha hittet fogadja...*” Most már csak azt nem tudjuk, hogy a gyermeknél is megvan a hitnek egy bizonyos foka, és még bizonyítja is egy rosszul sikerült idézettel a Mt 18,6, mely szerint csecsemőknek tartja azokat a gyermekeket, akik közül valamelyik Jézus hívására odamegy, amikor Jézus szemléltető példát ad a gyermekies, de nem a csecsemő hitéről, hogy mégis van-e hite a csecsemőnek, ennek az eldöntését megint csak a gyermekkeresztelőkre bizzuk, tudnillik ők maguk vitáznak e kérdés felett. A baptistáknak nem feltétlenül fontos, illetve szükséges a kérdés eldöntése, mert kisgyermekeket nem keresztelnek.

Eldöntötték az egyházak a kisgyermek hitének kérdését a keresztszülői intézmény meghonosításával. A keresztszülői intézményt a kálvinista teológia elvetendőnek tartja, mert nem talál rá alapot a Bibliában. Az egyház mégis jóváhagyta az alkalmazását; a római katolikus és a lutheránus egyház nem is keres bibliai alapot, hanem későbbi szokásokra hivatkozva tartja szükségesnek. A baptisták azt mondják mindezekre: a keresztszülői intézményt egy nem bibliai szertartás, a gyermekkeresztség hozta létre. Mivel mindkettő nélkülözi a bibliai alapot, így hát elvetjük.

Elvetendő azért is, mert még annak a célnak sem felel meg, amire létrehozták bibliai alap nélkül is. A keresztszülő ígéretet tesz, hogy a gyermeket istenfélelemre neveli. S mi történik a valóságban? Először is: a lelkészek sem törődnek vele általában, hogy a választott keresztszülő hitben jár-e, mert legtöbbször a rokonság, illetve ismeretkör adja a keresztszülőket. Köztudomású, hogy a keresztszülőség csak azzal a gyakorlati kötelezettséggel jár, hogy (egy meg nem írt törvény szerint) időközönként születésnap ajándékkal, valamint a komaaszszonyt, a komát keresztelő alkalmával csirkével lássa el.

Végül hadd illusztráljuk egy kis történettel, mennyire hiányos a gyermekkeresztelés bibliai alátámasztása. Yeter G. B. richmondi (Virginia) baptista lelképásztor felesége presbiteriánus volt (kálvinista). Amikor kislányuk született, azt mondta férjének az ifjú anya: „Tudod, hogy én meggyőződéses presbiteriánus vagyok, és mint aki egyházzalhoz hű akarok lenni, kérlek, engedd meg, hogy kislányunkat megkereszteltessem. A férj engedett felesége kívánságának azzal a feltétellel, hogy a keresztelésre ő maga viszi a gyermeket, aminek nagyon örült az ifjú anya is, mert erre éppen nem is számított. A népszerű baptista prédikátor bejelentette gyülekezetének is, hogy a jövő vasárnap pedig délelőtt nem szolgál, mert feleségével együtt a presbiteriánus templomban lesz. kislányának megkeresztelésén. A szóban lévő vasárnap tömve volt a templom. Az istentisztelet végén ott állt a baptista lelkész is kislányával a karján

a keresztelendő sorában. Mielőtt megkezdődött a szertartás, a baptista lelkész így szólt a presbiteriánus lelkészhez: Kedves szolgatársam! Mi évek óta ismerjük egymást, és jó barátságban is vagyunk. Feleségem a te gyülekezetednek a tagja, és én erről őt soha nem akartam megvonni, aminek a jele a mai eset is. De én mint baptista lelképásztor hozzászóltam, hogy a bibliai sákramentumok kiszolgáltatásakor hivatkozom a bibliai parancsra, hogy hallják a hívek: „így szól az Úr”. És most mielőtt meglocsolnád gyermekemet, olvasd fel, kérlek az Írásból azt az ígét, amely azt mondja: kereszteljétek meg a kisgyermekket is! Néhány másodpercnyi halálos csend után a presbiteriánus lelkész felemelte a kezét, elmondta az apostoli áldást, és elbocsátotta a gyülekezetet. Így hát nem lett gyermekkeresztelés. De lett nemsokára bibliai bemerítés a baptista templomban, ahol a kisgyermek édesanyját, a lelképásztor feleségét merítették alá! Mert azt mondta az igazságot felismerő feleség: a presbiteriánus lelkész elismert tudós egyházi férfi, s ha ő nem talált ígét a Szentírásban a gyermekkeresztelésre, akkor ez a szertartás nincs is benne a Bibliában.

A bibliai keresztség

A baptisták legjellegzetesebb elvüket a nevükben hordozzák. Nevüket nem maguk választották, hanem úgy kapták azoktól, akik a baptisták bemerítésével nem értettek egyet. Először anabaptistáknak, azaz újra- vagy ismétkeresztelőknek nevezték őket.

Az anabaptista elnevezés főleg azt a tényt hangsúlyozta, hogy azok, akiket ezzel a névvel illettek, nem tekintették a csecsemőkeresztelést bibliai parancsnak, következésképpen érvényesnek sem, s ezért később tagjaikon a Biblia szerinti helyes módon hajtották végre a szertartást.

A baptisták jellegzetessége, ami a keresztséget illeti, hogy a keresztelést az egész testnek a vízbe való mártásával, merítésével, és csak azokon végzik el, akik vallomásuk szerint megtértek, továbbá kijelentik, hogy hisznek az Úr Jézusban mint Üdvözítőben, végül önmaguk kéri, hogy az alámerítésben részesüljenek. A baptista tétel tehát úgy hangzik, hogy a bibliai keresztséget csak alámerítéssel, és csak felnőtt hívőkön szabad végrehajtani.

Mi a keresztség bibliai formája?

A görög Újszövetség a keresztelés megjelölésére minden esetben kivétel nélkül a *baptidzó* = bemeríték, bemártok szót használja. Ebből a szóból származnak a következő főnevek: *baptiszmosz*, *baptiszma* = bemerítés, bemártás, és a *baptisztész* = bemerítő. A szótárak mind azt mondják, hogy a *baptidzó* és a belőle képzett szavak elsősorban bemártást, merítést jelentenek. Másodsorban jelenti a szó a mosást és a tisztulást. Ha bemártom kezem a vízbe: megtisztult. Amikor az Újszövetségben keresztelésről van szó, akkor még véletlenül sem találunk más szót, mint a *baptidzót* vagy ennek még származékait. Pedig a görög nyelv gazdag, és van a mosásra = *niptó*, *lüó*, *hrantidzó*, a kiöntésre = *ekheó* külön szava, de ezeket a szavakat egyszerűen használjuk a keresztelés szertartásának jelölésére.

Amikor az alámerítés újszövetségi gyakorlatát vizsgáljuk, akkor minden körülmény alátámasztja azt a tényt, hogy az apostolok bemerítéssel kereszteltek. Vegyünk szemügyre néhány bibliai példát!

1. János vízben keresztelt, és nem vízzel. „És megkeresztelkedének vala ő általa a Jordán vízében.” (Mt 3,6) „...és megkeresztelkedének mindnyájan ő általa a Jordán vízében.” (Mk 1,5)
2. János sok vízben keresztelt, mert az alámerítéshez legalább annyi víz kellett, amennyibe egy felnőtt embert úgy bele lehet meríteni, hogy az egész testét elborítsa a víz. „János pedig szintén keresztel vala Énonban, Sálemez közel, mert ott sok volt a víz.” (Jn 3,23)
3. A keresztelendőket lementek a vízbe, „...és leszállának mindketten a vízbe. Fülöp és a komornyik; és megkeresztelék őt.” (ApCsel 8,38) A római katolikus dogmatika elismeri, hogy kifejezetten megmentéssel történt a komornyik keresztelése... Így keresztelt János is a Jordánban, sok vízben Jézust is. (Schütz Antal: *Dogmatika*, [Budapest: SZIT, 1923] 409. o.)

Ha az újszövetségi keresztelési forma leöntés vagy meghintés lett volna, akkor a fenti példák szerint szükségtelen volt Jánosnak olyan helyre mennie, ahol sok a víz, hiszen a vízzel való meghintéshez a Jordán bármely részén található volna elegendő víz. De tudvalévő, hogy a Jordán nem mindenütt elég mély ahhoz, hogy felnőtt egyén könnyen alámeríthető legyen benne. Érthetetlen és hamis beállításuk azok a közkezen forgó képletyomatok, amelyek az Úr Jézus megkeresztelését ábrázolják, Jézus azokon a képeken vízben áll, és János egy kehelyből, vagy tenyeréből önti a vizet az Úr fejére. Miért kellett volna ezért a műveletért a vízbe állni; ugyanez a kérdés merül fel a szerezcsen komornyik esetében is. Miért kellett mindkettőnek, Fülöpnek és a komornyiknak is leszállnia a vízbe? Az olyan nagy útra indulónak, mint a komornyik, akinek több száz kilométert kellett kocsikáznia Jeruzsálemig oda és vissza, mégiscsak lehetett ivóvíze is valamilyen víztartó edényben, pohara, amellyel és aminek tartalmából meg lehetett hinteni a komornyikot az út bármelyik szakaszán. De ez nem volt elég, mindkettő leszállt a vízbe. Miért? Miért nem szállította le a komornyik a kocsisát, hogy hozzon vizet, vagy miért nem szállt le Fülöp egyedül? Ezek a kérdések fel sem merülhetnek akkor, ha a *baptidzó-t* mindenki úgy értené, ahogy az apostolok értették. Le kellett szállnia mindkettőnek a vízbe, mert a komornyik megértette Fülöp igemagyarázatából, hogy be kell merítkeznie, ha az Úr Jézus parancsának eleget akar tenni; Fülöp pedig így meríthette alá a komornyikot, ha mindketten bementek a vízbe.

Még világosabban áll előttünk a *baptidzó* jelentősége akkor, ha megtudjuk, hogy az apostolok az alámerítésben milyen jelképet láttak. Olvassuk a következő igéket: „Eltemettünk azért ő velem együtt a keresztség által a halálba, hogy miképpen feltámasztattott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképpen mi is új életben járjunk. Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele együtt lettünk, bizonyára feltámasztása szerint is azok leszünk.” (Róm 6,4-5) „Eltemettétvén ő velem együtt a keresztségben, akiben egyetemben fel is támasztattatok az Isten erejébe vetett hit által, aki feltámasztá őt a halálból.” (Kol 2,12)

A fenti bibliai helyeket vagy egyáltalán nem lehet magyarázni, vagy el kell fogadni, hogy az újszövetségi keresztelés a bemelegítés volt, és egyszeriben érthető minden. Így tanítja a római katolikus egyház is: „A vízbe való megmentés és a belőle való kiemelkedés hatásosan jelképezi a léleknek Krisztusban való halálát és feltámasztását, illetve a régi embernek a levetését,

és az újnak a felöltését.” (Schütz, 409. o.). Nyilvánvaló, hogy a léleknek ezt a változását nem a víz, sem a szertartás, hanem Krisztus hozza létre - az alámerítéstől függetlenül. Az alámerítéssel a hívó mintegy illusztrálja, hogy mit tett vele és érte Krisztus.

Válaszolunk néhány alámerítés ellen felhozott érve is. Azt mondják, hogy pünkösöd alkalmával nem lehetett egyszerre 3000 embert alámeríteni, mert nem volt elég víz és idő. Gyenge érv, mert egy olyan tó, mint a Bethesda vagy a Siloám tava ezt elbírta. Ami az időt illeti, csak a tizenegy tanítvány is meggyőzte, de feltehetjük, hogy Krisztus többi tanítványa is segíthetett, s teljesen fölöslegessé válik az aggodalom (Harmati, 23. o.).

Halljuk azt a megjegyzést is, hogy a filippi börtönőr keresztelése sem bemelegítéssel történt, mivel a börtönben nem volt ilyen medence. Ki állítja, hogy az alámerítés a börtönben történt? De mert a *baptidzó* mindig bemelegítést jelent, amikor az Úr Jézus keresztelési parancsának teljesítéséről van szó, nincs kétség afelől, hogy Pál és Silás megtalálták azt a helyet, ahol az alámerítést elvégezheték.

Egy másik okoskodás lehetetlennek tartja, hogy a Mk 16,15 bemelegítési formában is megoldható lenne széles e világon, különösen Grönland szigetén és Lappföldön. (Harmati, 21. o.) Ajánljuk a kételkedőknek, érdeklődjenek a svéd, norvég, szibériai és az észak-kanadai baptista misszió iránt, s eloszlanak a kételyeik. Ez az érvelés közben elfelejti azt is, hogy az eredeti bibliai alámerítő szertartástól nem is az északi országokban, hanem Palesztinában és Kis-Ázsiában tértek el először, akiknek egészen más okuk volt arra a cselekedetre.

Az is vád ellenünk, hogy mi megdönthetetlen ténynek vesszük azt, hogy az Úr Jézus idejében Keresztelő János és később az apostolok is alámerítéssel kereszteltek. De mellettünk szól az a tény is, hogy a baptista felfogást vallják a keresztelésben a görög-keleti egyházhoz tartozók is. Ők is bemelegítenek. Ugyanakkor nem baptista hittudósok elismerik, hogy ebben a kérdésben nekünk van igazunk. A római katolikus egyház nyíltan tanítja, hogy az apostoli időkben alámerítéssel végezték a keresztelést. A katolikus Újszövetség magyar fordítása (1955, Róma) Mt 3,6-hoz külön megjegyzi: „János keresztsége lelki tisztulást jelképező vízbe merítés volt.” A katolikus pap ma is ezt mondja a keresztelésnél latinul: „*Baptidzó te in nomine patris et Filii et Spiritu sancti.*” (Ami ezt jelenti: Én bemelegítek téged az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében.) A bemelegítésről tanúskodnak a katakombák, az ősrégi katolikus templomokban ma is meglévő baptisztériumok. *Nyíri Zoltán* katolikus író és apológéta *Baptisták* című füzetében a 30. oldalon azt írja: „Milánóban még ma is alámerítéssel keresztelnek a katolikusok.” Elismeri, hogy a bemelegítés a bibliai, a leöntést a hagyományokból vették, ami az ő részükre egyenlő a Bibliával. Az ő eljárásuk nem bibliai ugyan, de logikus.

Nem értjük azonban a protestánsokat, akik elvetik a hagyományokat, és mégis a hagyományokból származó mód szerint keresztelnek. Úgy érezzük, hogy a baptista álláspontra tiszta és biblikus, a bibliai keresztelési forma az alámerítés.

Mi nem vagyunk újítók, hanem igyekszünk ebben is Urunk parancsának engedni.

Dr. Udvarnoki Béla „Kik a baptisták?” című műve nyomán tájékoztatóként készült összeállítás